

METODICKÝ PRÍSTUP K OSOBÁM S NEDOSTATKOM PRÍLEŽITOSTÍ V AKREDITOVANÝCH A KRÁTKODOBÝCH PROJEKTOCH MOBILITY ŽIAKOV A ZAMESTNANCOV V SEKTOROCH ŠKOLSKÉHO VZDELÁVANIA A ODBORNÉHO VZDELÁVANIA A PRÍPRAVY

(KA121, KA122)

OBSAH

1. Osoby s nedostatkom príležitostí

2. Finančná podpora inklúzie

- Finančná podpora inklúzie pre organizáciu
 - Finančná podpora inklúzie pre účastníkov
 - Podpora inklúzie v rámci ostatných rozpočtových kategórií
 - Prípravné návštevy
 - Sprevádzajúce osoby
 - Jazyková podpora
-

3. Podporné dokumenty

1. OSOBA S NEDOSTATKOM PRÍLEŽITOSTÍ

Sprievodca programom v slovníku pojmov[1] definuje osoby s nedostatkom príležitostí nasledovne:

„Osoby s nedostatkom príležitostí sú osoby, ktoré z ekonomických, sociálnych, kultúrnych, geografických alebo zdravotných príčin, z dôvodu migrantského pôvodu alebo z dôvodov ako zdravotné postihnutie či ťažkosti vo vzdelávaní, ako aj z iných dôvodov vrátane takých, ktoré môžu vrátane takých, ktoré môžu spôsobovať diskrimináciu podľa článku 21 Charty základných práv Európskej únie[2], čelia prekážkam, ktoré im bránia v účinnom prístupe k príležitostiam v rámci programu.“

V prípade účastníkov s nedostatkom príležitostí v akreditovaných a krátkodobých projektoch v sektoroch školského vzdelávania a odborného vzdelávania a prípravy ide teda o žiakov a zamestnancov, ktorým by rôzne prekážky nedovoľovali zapojenie do mobilityných aktivít bez dodatočnej finančnej alebo inej podpory. Sprievodca programom uvádza zoznam prípadných prekážok, ktoré môžu jednotlivo alebo v rôznych vzájomných kombináciách brániť osobám s nedostatkom príležitostí v účasti na mobilitách.

Zoznam prekážok v Sprievodcovi programom nie je úplný a slúži ako referencia pre národné agentúry pri vykonávaní opatrení na zlepšovanie prístupnosti a oslovenia ľudí s nedostatkom príležitostí. Základné mechanizmy podpory a opatrenia sú opísané v Sprievodcovi programom a Vykonávacích usmerneniach – Stratégii pre inklúziu a rozmanitosť v rámci programu Erasmus+ a Európskeho zboru solidarity[3]. Na úrovni národnej agentúry boli identifikované špecifické skupiny osôb s nedostatkom príležitostí (3. kapitola Podporné dokumenty).

Okrem finančnej podpory inklúzie je možné v prípade účastníkov s nedostatkom príležitostí, ak je to opodstatnené, skrátiť minimálnu dĺžku trvania krátkodobej vzdelávacej mobility žiakov na dva dni.

[1] Sprievodca programom definuje účastníka s nedostatkom príležitostí ako: „Osoba s nedostatkom príležitostí je potenciálny účastník, ktorému osobný, fyzický, duševný alebo zdravotný stav nedovoľuje zúčastňovať sa na projekte/akcii mobility bez dodatočnej finančnej alebo inej podpory.“[1]

[2] https://www.erasmusplus.sk/erasmus_2021_2027/doc/vyzva/2022/2022-Programme-guide_sk.pdf

[3] <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/document/implementation-guidelines-erasmus-and-european-solidarity-corps-inclusion-and-diversity-strategy>

2. FINANČNÁ PODPORA INKLÚZIE

Finančná podpora inklúzie pokrýva náklady spojené so zapájaním účastníkov s nedostatkom príležitostí (prípadne ich sprevádzajúcich osôb) a zmierňovaním a odstraňovaním prekážok brániacich im v účasti na mobilitách za rovnakých podmienok, ako majú rovesníci takýchto žiakov či kolegovia takýchto zamestnancov. Poskytuje sa na troch úrovniach a je na organizácií, ktorý typ finančnej podpory bude čerpať, môže aj všetky:

- podpora inklúzie pre organizáciu,
- podpora inklúzie pre účastníkov,
- podpora inklúzie v rámci ostatných rozpočtových kategórií.

Finančná podpora inklúzie pre organizáciu

Táto podpora je určená pre vysielajúcu organizáciu na pokrytie nákladov súvisiacich s organizáciou aktivít účastníkov s nedostatkom príležitostí, napr.:

- pokrytie administratívnych nákladov súvisiacich s určením statusu účastníka, identifikáciou prekážok a individuálnych potrieb (napr. poplatky za potvrdenie od lekára, preklad lekárskej správy, notárske overenia a pod.);
- individualizovanú prípravu, predodjazdové školenie účastníka s nedostatkom príležitostí;
- špecifickú podporu súvisiacu s logistickými opatreniami, prípadne sprevádzajúcou osobou alebo asistentom;
- identifikáciu/komunikáciu s hositeľskými organizáciami;
- dodatočnú prípravu zamestnancov hositeľskej organizácie s ohľadom na špecifické potreby účastníka.

Mechanizmus financovania: 125 EUR na každého účastníka (od výzvy 2024); 100 EUR na každého účastníka (výzva 2021, 2022, 2023).

Pravidlo pridelenia: nárok na tento typ finančnej podpory vzniká organizácii automaticky, pokiaľ do projektových aktivít zapojí účastníka/účastníkov s nedostatkom príležitostí a označí ich v žiadosti o grant. Do tejto rozpočtovej kategórie je možné presúvať finančné prostriedky počas trvania projektu v súlade s dohodou o grante.

Podporné dokumenty: nepožaduje sa. Organizácia je však povinná u seba uchovávať doklady preukazujúce, že účastník patrí do jednej z kategórií účastníkov s nedostatkom príležitostí.

Finančná podpora inklúzie pre účastníkov

Ide o dodatočné náklady, ktoré priamo súvisia s potrebami účastníkov s nedostatkom príležitostí a ich sprevádzajúcimi osobami, ktoré vzniknú v súvislosti s mobilitou v prípadoch, ktoré by grant nedokázal pokryť. Ak sa dodatočné náklady týkajú cesty a/alebo špeciálnej stravy, organizácia musí zabezpečiť, aby nedochádzalo k dvojitému financovaniu.

Príklady oprávnených nákladov:

- **príspevok na prepravu**, ak nepostačuje grant na cestu (napr. prenájom špeciálneho motorového vozidla, ak je daná osoba odkázaná na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom, prípadne je takáto preprava zabezpečovaná oprávnenou osobou/obcou/poskytovateľom sociálnych služieb) do/z miesta konania aktivity, ako aj na mieste konania aktivity (napr. ak daná osoba nie je schopná používať verejnú hromadnú dopravu, a to či už z dôvodu fyzických alebo psychických obmedzení). V tomto prípade si žiadateľ nežiada o cestovné na daného účastníka cez rozpočtovú kategóriu Cestovné náklady, ale zažiada si o ňu v rámci tejto rozpočtovej kategórie Podpora inklúzie pre účastníka;
- **príspevok na stravu**, ak nepostačuje grant na individuálnu podporu (špeciálna strava – intolerancie a pod.). V tomto prípade si žiadateľ žiada o náklady navyše cez túto rozpočtovú kategóriu Podpora inklúzie pre účastníka;
- **náklady na tlmočníkov** (vrátane posunkového jazyka);
- **príspevok** v prípade, ak účastník mobility potrebuje **asistenciu alebo opatrovanie** (napr. náhrada pre fyzickú osobu, ktorá vykonáva osobnú asistenciu na základe písomnej zmluvy alebo pre rodinného člena v prípade opatrovania);
- **materiálna podpora účastníkov** – špeciálne didaktické pomôcky, špeciálne zdravotnícke potreby, špeciálne vybavenie potrebné na mobilitu pre účastníkov zo sociálne znevýhodneného prostredia (napr. pracovná obuv, pracovné oblečenie, pracovné pomôcky, kufre atď.).

Mechanizmus financovania: refundácia reálnych nákladov (100 % oprávnených nákladov) preukázaných účtovnými dokladmi. Vyúčtovanie reálnych nákladov prikladá organizácia k záverečnej správe spolu s podpornými dokumentmi.

Pravidlo pridelenia: v žiadosti o grant uvedie žiadateľ počet osôb, pre ktoré žiada podporu, sumu a aj zdôvodnenie/vysvetlenie potreby podpory a požadovanej sumy. Suma, o ktorú žiadateľ v rámci tejto rozpočtovej kategórie žiada, je odhadovaná. Je možné prideliť grant pre účastníkov s nedostatkom príležitostí aj počas realizácie projektu, ak sa objavila takáto potreba, a to presunom finančných prostriedkov do príslušnej kategórie v súlade s pravidlami stanovenými v dohode o grante. Pri projektoch KA121 je možné si v priebehu projektu požiadať o dodatočnú podporu inklúzie pre účastníka vo fáze tzv. „interim amendmentu“ (priebežná zmena zmluvy o poskytnutí grantu/dohody o grante), a tým navýšiť maximálnu výšku grantu.

Podporné dokumenty:

- **pred aktivitou:** dokumentácia, ktorú príslušná národná agentúra označila za relevantný dôkaz o tom, že účastník patrí do jednej z kategórií účastníkov s nedostatkom príležitostí (Podporné dokumenty).
 - **po aktivite:** potvrdenie o účasti jednotlivca s nedostatkom príležitostí na aktivite vo forme jedného alebo viacerých dokumentov, v ktorých sa uvádza meno a priezvisko účastníka a vzdelávacie výstupy, ako aj dátum začiatku a skončenia aktivity. V prípade, že účastníkom počas aktivity pomáhali sprevádzajúce osoby, uvedú sa aj ich mená a priezviská a dĺžka ich pobytu. Podporné dokumenty musia byť podpísané zodpovednou osobou hostiteľskej organizácie a účastníkom, ak je to relevantné.
-

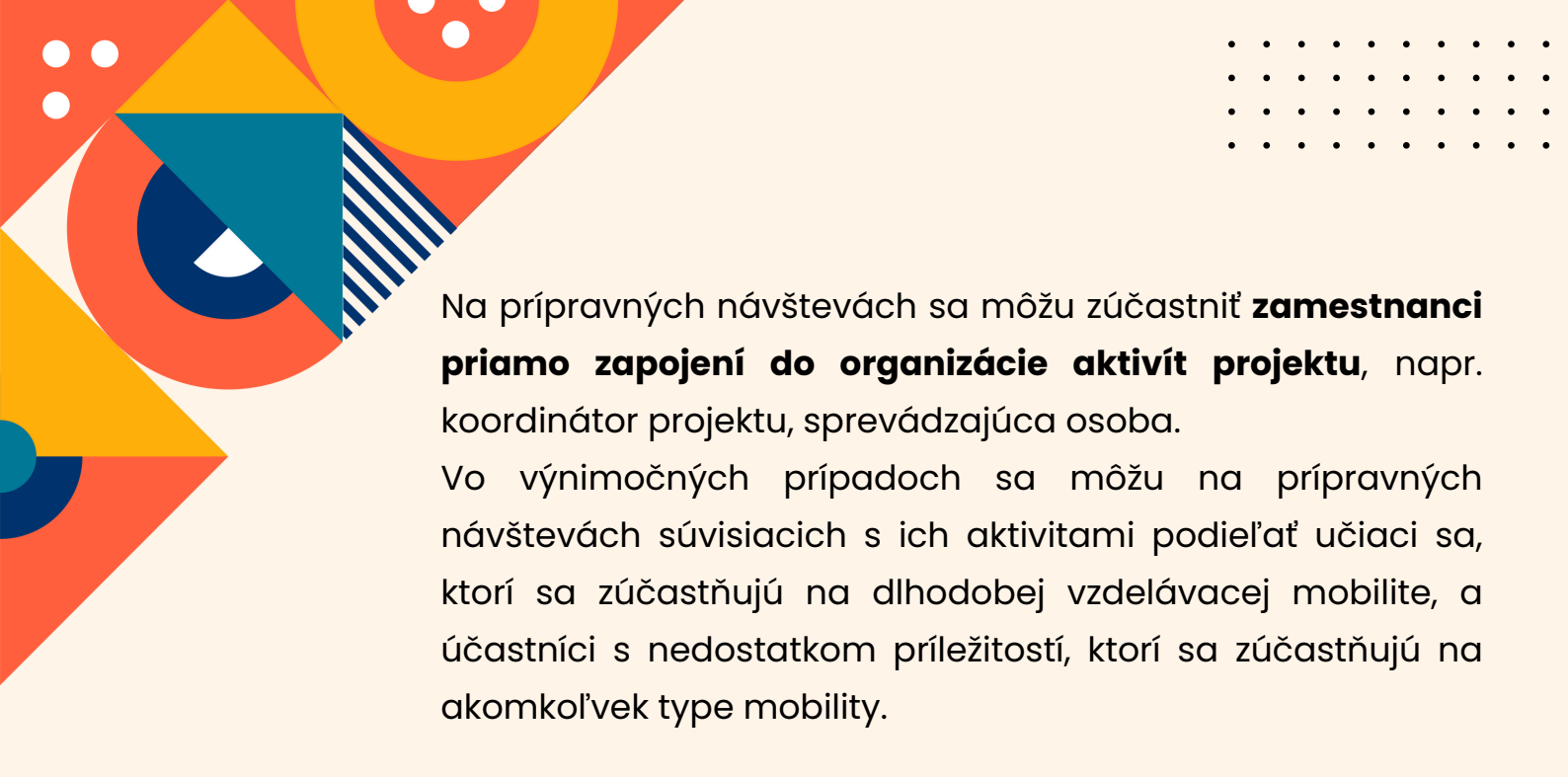
Podpora inklúzie v rámci ostatných rozpočtových kategórií

▲ Prípravné návštevy

Organizácie môžu pred uskutočnením mobility účastníka s nedostatkom príležitostí vykonať prípravnú návštevu u svojej hostiteľskej organizácie. Prípravná návšteva nie je samostatnou aktivitou, ale predstavuje podporné opatrenie pre plánovanú mobilitu.

Prípravná návšteva musí byť v žiadosti riadne odôvodnená a musí slúžiť na zlepšenie inkluzívnosti, rozsahu a kvality aktivít v rámci mobility. Jej účelom môže byť zabezpečenie lepšej prípravy mobility účastníkov s nedostatkom príležitostí, vrátane začatia výkonu práce v novej partnerskej organizácii alebo prípravy dlhodobej mobility. Na prípravných návštevách sa môžu riešiť napr. aj úlohy týkajúce sa nastavenia administratívnych podmienok a budovania dôvery a porozumenia medzi zapojenými organizáciami. Prípravné návštevy sa môžu organizovať pri príprave akéhokoľvek druhu mobility učiacich sa alebo zamestnancov okrem kurzov a školení. Na každú hostiteľskú organizáciu môže byť zorganizovaná najviac jedna prípravná návšteva.

Na prípravných návštevách sa môžu zúčastniť **zamestnanci priamo zapojení do organizácie aktivít projektu**, napr. koordinátor projektu, sprevádzajúca osoba.

Vo výnimočných prípadoch sa môžu na prípravných návštevách súvisiacich s ich aktivitami podieľať učiaci sa, ktorí sa zúčastňujú na dlhodobej vzdelávacej mobilite, a účastníci s nedostatkom príležitostí, ktorí sa zúčastňujú na akomkoľvek type mobility.

Trvanie prípravnej návštevy nie je definované, ale malo by byť adekvátne stanoveným cieľom prípravnej návštevy.

Príklady cieľov:

- vytvorenie bezpečného prostredia pre účastníkov s nedostatkom príležitostí,
- výber vhodného mentora,
- príprava individuálneho vzdelávacieho plánu.

Mechanizmus financovania: jednotkové náklady.

Pravidlo pridelenia: na základe počtu účastníkov prípravnej návštevy: **680 EUR na účastníka** (od výzvy 2024), **575 EUR na účastníka** (výzva 2021, 2022, 2023) pri maximálnom počte troch účastníkov na jednu návštevu. Uvedená suma slúži na cestovné a pobytové náklady účastníka súvisiace s účasťou na prípravnej návšteve.

Podporné dokumenty: **potvrdenie o účasti na prípravnej návšteve** vo forme programu a vyhlásenia podpísaného účastníkom a hositeľskou organizáciou, v ktorom sa uvádza meno a priezvisko osoby, dátum aktivity a účel aktivity.

▲ Sprevádzajúce osoby

Sprevádzajúca osoba v kontexte inklúzie je osoba, ktorej úlohou je zaistiť bezpečnosť, poskytovať podporu a pomoc a uľahčovať účinné vzdelávanie účastníkovi s nedostatkom príležitostí (učiacim sa, vzdelávajúcim sa dospelým, zamestnancom) počas mobility v zahraničí.

Mechanizmus financovania (možnosť vybrať len jeden spôsob, na základe potrieb organizácie):

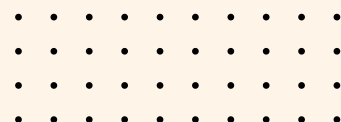
- **príspevok na cestu a pobytové náklady na základe jednotkových nákladov (cestovné náklady a individuálna podpora), alebo**
- **refundácia reálnych nákladov (100 % oprávnených nákladov)** preukázaných účtovnými dokladmi v odôvodnených prípadoch, kedy by grant na cestu a pobytové náklady nedokázal vzniknuté náklady pokryť.

V prípade sprevádzajúcich osôb sa pri individuálnej podpore (pobytové náklady) uplatňujú **sadzby pre zamestnancov**. Vo výnimočných prípadoch, ak sprevádzajúca osoba musí zostať v zahraničí dlhšie ako 60 dní, sa jej uhradia náklady spojené s pobytom po 60. dni z rozpočtovej kategórie Podpora inklúzie pre účastníkov.

Pravidlo pridelenia: žiadateľ uvádza v žiadosti o grant počet sprevádzajúcich osôb, pre ktoré žiada podporu. Je možné prideliť grant pre sprevádzajúcu osobu aj počas realizácie projektu, ak sa objavila takáto potreba, a to presunom finančných prostriedkov do príslušnej kategórie v súlade s pravidlami stanovenými v dohode o grante.

V rámci každej aktivity možno poskytnúť dodatočnú podporu osobám sprevádzajúcim účastníkov s nedostatkom príležitostí. Sprevádzajúce osoby možno podporovať počas celého trvania aktivity, alebo len určitý čas jej trvania.

Podporné dokumenty: **potvrdenie o účasti na aktivite** s uvedením mena a priezviska sprevádzajúcej osoby a dátumu začiatku a konca aktivity. Podporné dokumenty musia byť podpísané hositeľskou organizáciou a účastníkom tam, kde je to relevantné.

Jazyková podpora

Ide o náklady na zabezpečenie výučby a materiálov na zlepšenie **znalosti jazyka plánovanej aktivity** ako napr.:

- zabezpečenie výuky príslušného posunkového jazyka pre nepočujúceho alebo nedoslýchavého účastníka;
- zabezpečenie jazykovej prípravy pre nevidiaceho alebo slabozrakého účastníka, ktorý z rôznych príčin nemôže využiť online jazykovú podporu.

Mechanizmus financovania: príspevok na jednotkové náklady.

Pravidlo pridelenia: na základe počtu účastníkov: **150 EUR na účastníka, ktorý nemôže získať online jazykovú podporu OLS pre nedostupnosť vhodného jazyka alebo úrovne.** Na takýto príspevok nemajú nárok zamestnanci v rámci mobility kurzy a školenia, učiaci sa v rámci skupinovej mobility žiakov (OVP, ŠV) a učiaci sa v rámci mobility účasť na súťažiach a zručnostiach v sektore OVP.

Podporné dokumenty:

- doklad o účasti na jazykovom kurze vo forme potvrdenia podpísaného poskytovateľom kurzu, na ktorom sa uvádza meno účastníka, vyučovací jazyk, forma a trvanie poskytnutého kurzu, alebo
- faktúra za zakúpenie vzdelávacích materiálov, na ktorej sa uvádza príslušný jazyk, názov a adresa organizácie, ktorá vystavila faktúru, výška a mena platby a dátum faktúry, alebo
- v prípade, že jazyková príprava je poskytnutá priamo vysielajúcou alebo hosťiteľskou organizáciou: vyhlásenie podpísané organizáciou, ktorá poskytla jazykovú prípravu s uvedením dátumu, na ktorom sa uvádza meno a priezvisko účastníka, vyučovaný jazyk, forma a trvanie jazykovej prípravy.

3. PODPORNÉ DOKUMENTY

TYP PREKÁŽKY	POPIS	PODPORNÉ DOKUMENTY
ZDRAVOTNÉ POSTIHNUTIE	Za osobu s ťažkým zdravotným postihnutím (ďalej len osoba s ŤZP) sa považuje fyzická osoba, ktorej miera funkčnej poruchy je najmenej 50 %.	<ul style="list-style-type: none"> preukaz ŤZP
ZDRAVOTNÉ PROBLÉMY	Za osobu so zdravotným problémom sa považuje osoba s chronickým zdravotným ochorením alebo psychiatrickým ochorením. Do tejto skupiny sa zaraďujú aj osoby so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami: žiaci/študenti s vývinovými poruchami (porucha aktivity a pozornosti – hyper/hypo aktivita, ADHD; vývinové poruchy učenia – dyslexia, dysgrafia, dyskalkúlia...), žiaci/študenti s poruchami správania, žiaci/študenti s nadaním.	<ul style="list-style-type: none"> lekárska správa, odborný lekársky posudok odborný posudok špeciálneho pedagóga a psychológa rozhodnutie ÚPSVaR o priznaní peňažného príspevku a/alebo štatút žiaka so ŠP správa/potvrdenie z poradenského zariadenia
HOSPODÁRSKE PREKÁŽKY	<ul style="list-style-type: none"> nízka životná úroveň, nízky príjem (napr. rodina v sociálnej núdzi) závislosť od systému sociálneho zabezpečenia (napr. poberateľ sirotského dôchodku, nezamestnanosť rodiča alebo rodičov) 	<ul style="list-style-type: none"> potvrdenie školy, že čerpá na daného žiaka niektorú z foriem dodatočnej podpory (odpustenie poplatkov za návštevu materskej školy z titulu poberania príspevku v hmotnej núdzi, príspevok na skvalitnenie podmienok na výchovu a vzdelávanie žiakov zo SZP, dotácia na podporu výchovy k plneniu školských povinností dieťaťa a dotácia na podporu výchovy k stravovacím návykom dieťaťa, sociálne štipendium) vyjadrenie centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie potvrdenie ÚPSVaR o hmotnej núdzi preukázanie zo strany zákonného zástupcu žiaka, že žiak je členom domácnosti, ktorej členovi sa poskytuje pomoc v hmotnej núdzi, alebo ktorej príjem je pod hranicou životného minima, príp. potvrdenie o evidencii jedného alebo oboch zákonných zástupcov ako uchádzača/ov o zamestnanie potvrdenie o poberaní sirotského dôchodku
SOCIÁLNE PREKÁŽKY	Ťažkosti so sociálnou adaptáciou (napr. prekážky súvisiace s diskrimináciou, odlišný materinský jazyk) V prípade zamestnanca: osamelý rodič s dieťaťom (t. j. osamelá žena alebo osamelý muž, ktorí sa trvale starajú o dieťa mladšie ako 15 rokov)	Podľa situácie (čestné vyhlásenie, právoplatné súdne rozhodnutie o porušení zákazu diskriminácie a pod.)
OSTATNÉ	Rôzne typy bariér (napr. etnický pôvod, migranti a pod.) – v závislosti od posúdenia vysielajúcej organizácie	Podľa situácie (napr. čestné vyhlásenie, žiadosť o azyl/dočasné útočisko a pod.)

Podporné dokumenty si musí uchovávať škola/organizácia u seba, národnej agentúre ich predkladá na základe vyžiadania. **V odôvodnených prípadoch, kedy škola/organizácia/účastník nevie poskytnúť relevantný podporný dokument, je možné ho nahradiť podpísaným čestným vyhlásením.** Dané záležitosti je potrebné jasne opísať v záverečnej správe.